

Danmarks Apotekerforening

Analyse

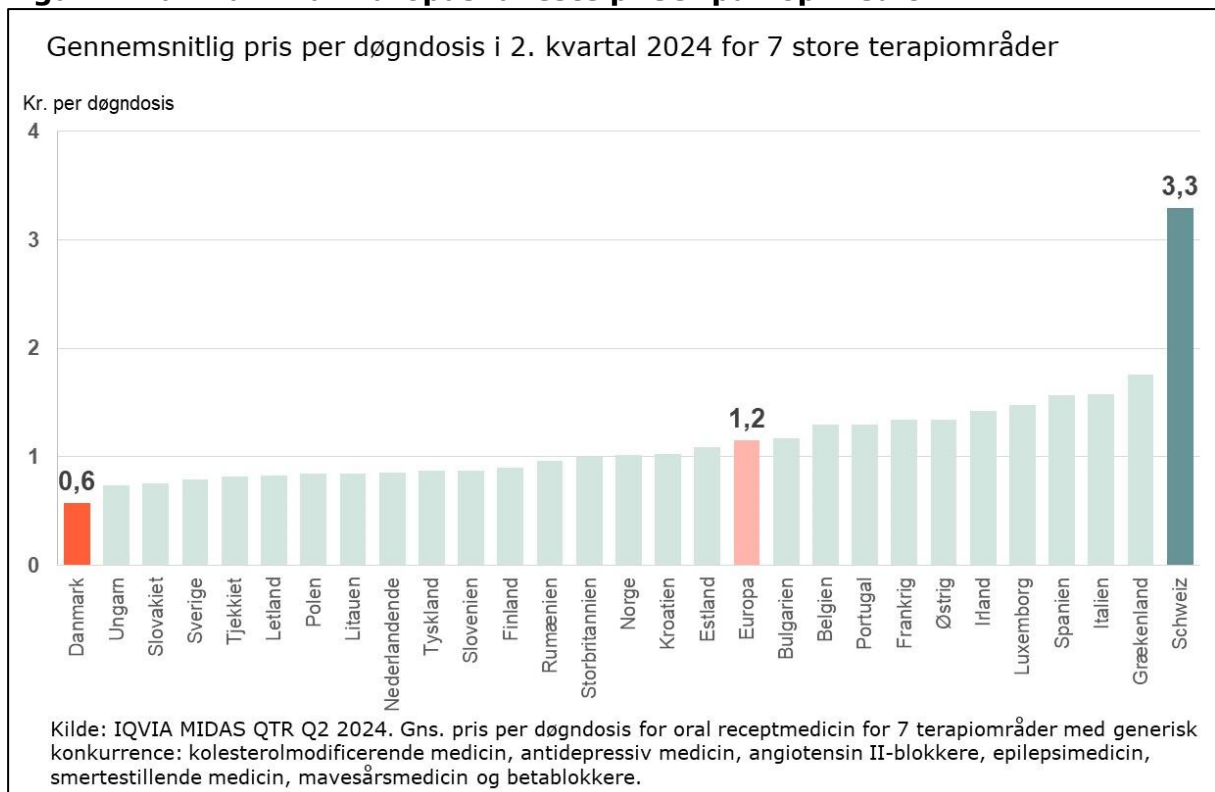
30. oktober 2024

Prisfald efter restordre giver igen danske apoteker Europas laveste priser på kopimedicin i 2024

Apotekernes medicinpriser er i gennemsnit faldet med 18 procent siden 2015. Medicinpriserne fulgte ikke med den høje generelle forbrugerpris-inflation i 2022-23. Men restordre på mange lægemidler i 2019 og igen i 2023 gav midlertidige prishop. Imidlertid er priserne i gennemsnit faldet med 12 procent siden august 2023. Det har i 2024 igen givet danske medicinbrugere Europas laveste priser på de lægemidler, der er udsat for generisk konkurrence – den såkaldte kopimedicin. Det viser en helt ny prisanalyse, der er udført af det internationale analyseinstitut IQVIA.

En ny analyse fra det internationale analyseinstitut IQVIA viser, at Danmark igen har Europas laveste priser på den mest anvendte kopimedicin, jf. figur 1.

Figur 1. Danmark har Europas laveste priser på kopimedicin

Ifølge analysen betaler danskerne i gennemsnit 60 øre pr. døgndosis af 7 af de mest anvendte slags kopimedicin. Det er kun halvt så meget som det europæiske gennemsnit på 1,20 kr. pr. døgndosis. På de næste pladser på listen over lave priser kommer Ungarn, Slovakiet og Sverige. Gennemsnitsprisen på kopimedicin i Sverige, er med 80 øre pr. døgndosis ca. 37 procent højere end i Danmark for de analyserede typer af kopimedicin. Generelt har de nordiske lande, Nederlandene og Storbritannien lavere priser end det europæiske gennemsnit. I 2024 gælder dette også Tyskland. Derimod ligger de øvrige vesteuropæiske lande over gennemsnittet, mens langt de fleste østeuropæiske lande ligger under gennemsnittet.

Årlig international undersøgelse

IQVIA gennemfører hvert år en international undersøgelse af priserne på syv af de mest udbredte grupper af apoteksmedicin, hvor den generiske konkurrence dominerer markedet. Undersøgelsen ser alene på receptlægemidler, hvor patentet er udløbet, og producenter af generika (populært kaldet kopimedicin) har introduceret kopier på markedet, som dermed konkurrerer priserne ned¹.

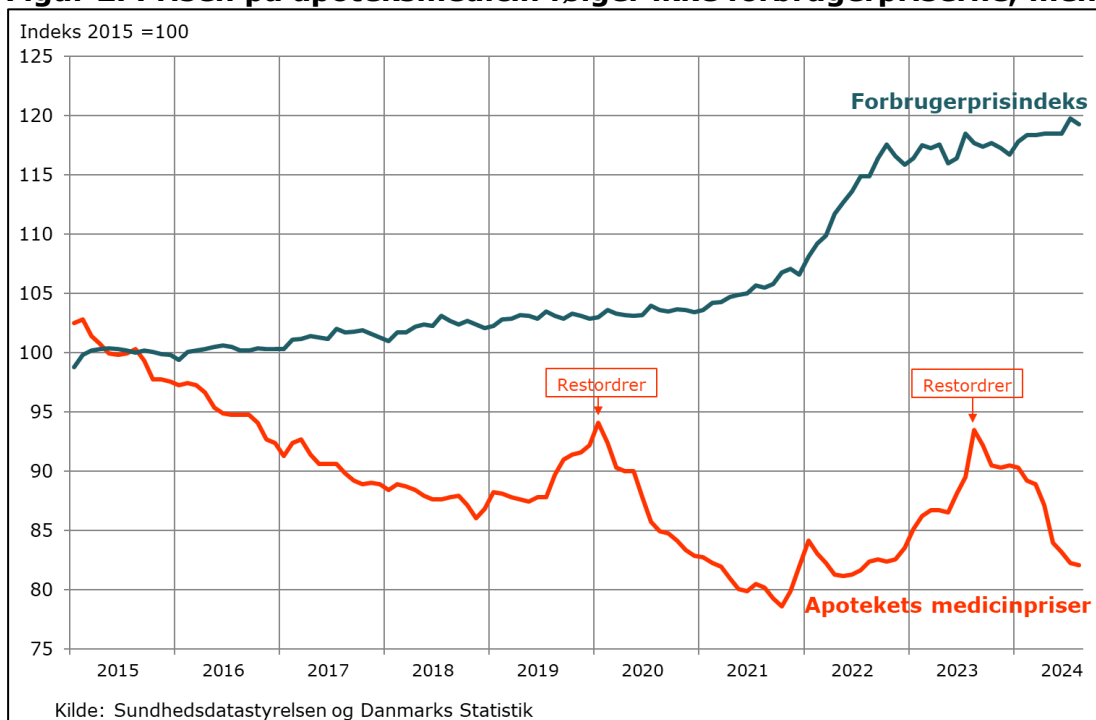
Inden for hver lægemiddelgruppe sammenlignes landenes gennemsnitspris pr. døgn-dosis for de lægemidler, der faktisk udleveres på apotekerne. I Danmark udgør kopimedicinen tre fjerdedele af den mængde receptmedicin, apotekerne udleverer. Da kopimedicinen samtidig er billig som følge af en meget skarp generisk priskonkurrence i Danmark, betaler medicinbrugerne i Danmark i gennemsnit mindre for deres medicin med generisk konkurrence end noget andet sted i Europa.

Faldende medicinpriser

Baggrunden for, at Danmark igen i 2024 indtager førstepladsen med Europas laveste priser på kopimedicin, er faldende danske medicinpriser gennem en årrække og markante fald det seneste år.

Som det fremgår af figur 2 nedenfor, er de danske medicinpriser faldet næsten uafbrudt de seneste mange år. Siden år 2000 er medicinpriserne på de danske apoteker mere end halveret. Og siden 2015 er priserne på alle apoteksforbeholdte lægemidler i gennemsnit faldet med omkring 20 procent, mens de generelle forbrugerpriser er steget med ca. 20 procent. Imidlertid steg medicinpriserne kortvarigt med 1,6 procent i 2019 og med 7,8 procent i 2023 som resultat af restordreproblemer. Udvidede substitutionsmuligheder til apotekerne ville mindske prishop for borgerne. Men medicinpriserne er efterfølgende faldet igen, senest med 12 procent siden august 2023.

Figur 2. Prisen på apoteksmedicin følger ikke forbrugerpriserne, men falder

Note: I august 2024 var medicinpriserne i gennemsnit 12 procent lavere end samme måned året før.

¹ De 7 mest brugte grupper af orale receptlægemidler (ekskl. kombinationspræparater) med generisk konkurrence i den internationale analyse fra IQVIA omfatter ATC3-grupperne A02B Mavesyre-regulerende medicin, C07A Betablokkere, C09A Angiotensin II-blokkere, C10A Kolesterolmodificerende medicin, N02A Smertestillende opioider, N03A Epilepsimedicin, N06A Antidepressiva.

Hård konkurrence på medicinpriser

At medicinpriserne er lave i Danmark, skyldes ikke mindst, at der efter patentudløb er hård priskonkurrence på det danske marked. Priserne på kopi-medicin fastsættes gennem 14-dages udbud. Samtidig tilbyder apotekerne altid kunderne det billigste lægemiddel, og medicintilskuddet følger prisen på den billigste pakning. Det betyder, at borgerne oftest vælger den billige kopi frem for det som regel dyrere originale lægemiddel. Det får producenterne til at konkurrere om at tilbyde laveste pris for at vinde udbuddet. Det fører sædvanligvis til et prisfald på op mod 95 procent i prisen på billigste pakning, kort tid efter at et patent udløber, og producenter af generika (kopimedicin) kommer på markedet.

Kopimedicin eller generika

Når en lægemiddelproducent ikke længere har patent på et originalt lægemiddel, vil andre producenter typisk producere et tilsvarende lægemiddel. Ofte til en anden og lavere pris end det originale produkt. De nye lægemidler omtales ofte kopimedicin. På apoteket bliver det til tider kaldet generika eller substitutionsmedicin.

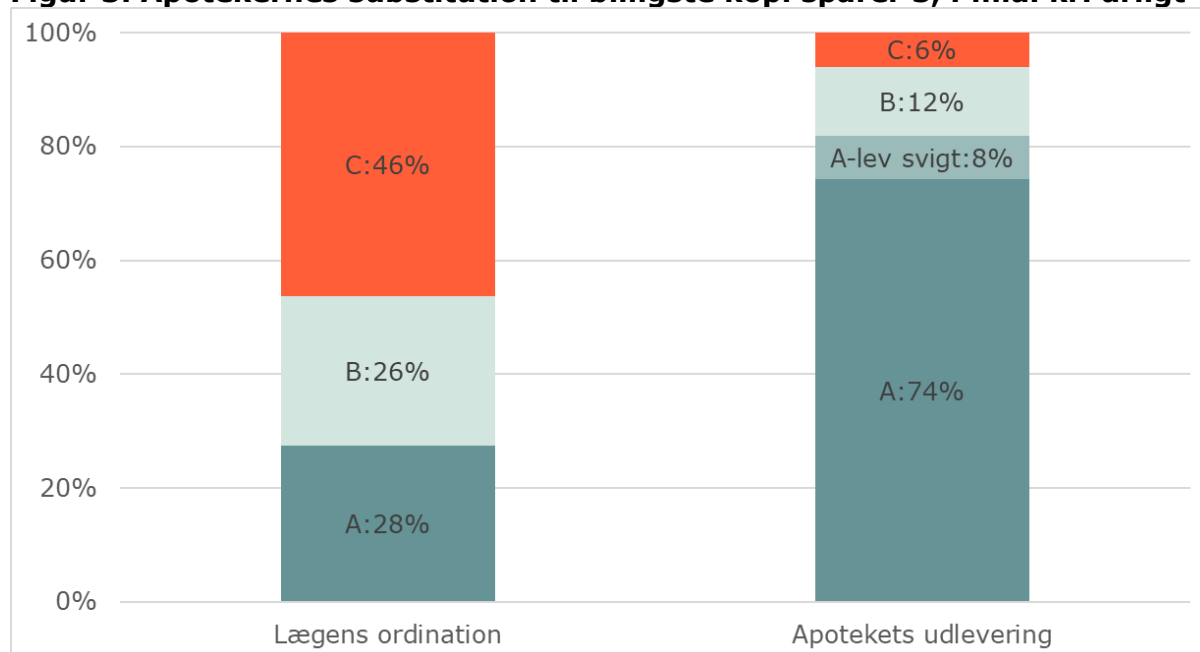
Apotekernes substitution

Læger bruger ofte navnet på det originale lægemiddel, når de udsteder en recept. Men hvis der er et billigere produkt med lignende virkning på markedet, skal apoteket tilbyde kunderne den billigste pakning. Det kaldes substitution.

I 2023 substituerede apotekerne over 21 millioner gange til en anden og billigere pakning end den, lægen havde ordineret. Herved sparede apotekernes substitution i 2023 borgerne og samfundet for en udgift på 3,4 milliarder kroner, jf. figur 3. For den enkelte pakning betyder det, at der i gennemsnit spares 192 kroner på at få en billigere pakning end lægens dyrere C-markerede ordination.

Samtidig betyder apotekernes substitution, at konkurrencen på det danske marked for lægemidler er meget stærk, så priserne i Danmark er blandt de laveste i Europa for de lægemidler, hvor det er muligt at substituere.

Figur 3. Apotekernes substitution til billigste kopi sparer 3,4 mia. kr. årligt

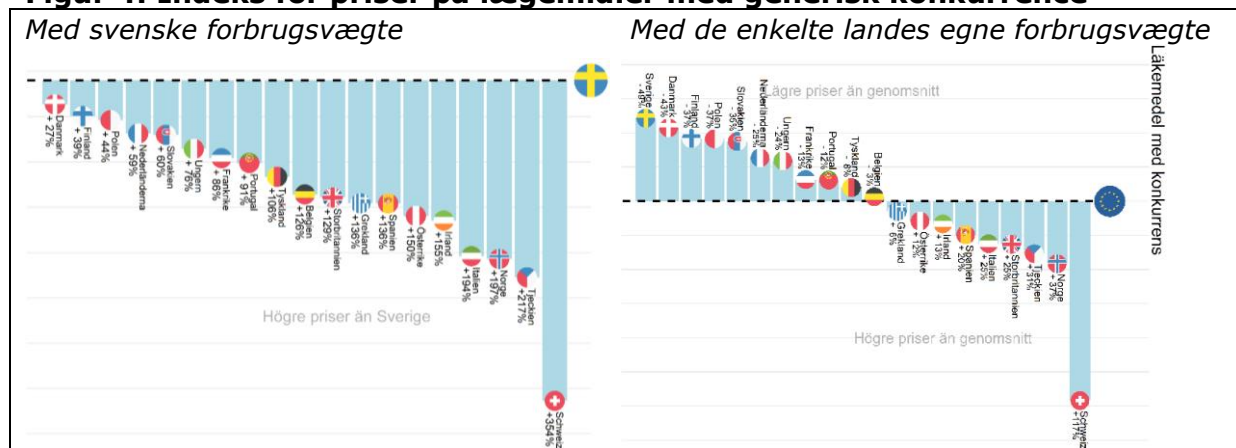

Note: Figuren viser lægernes ordinerede og apotekernes udleverede pakninger i 2023 fordelt efter pris: De billigste (A-markert), de billigst tilgængelige efter leveringssvigt (A-leveringssvigt), de næstbilligste (B-markert) inden for en bagatelgrænse på højst 5% over den billigste og de pakninger, der er dyrere end bagatelgrænsen (C-markert). C-pakninger er altid mindst 5 kr. dyrere end den billigste pakning (A).

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Svensk prisanalyse 2023: Laveste kopimedicinpriser i Sverige og Danmark
 IQVIA har også udført en international prisanalyse på alle lægemidler for svenske Tandvårds- og LäkemedelsVerket (TLV). Den viste, at priserne på lægemidler med generisk konkurrence i 2023 var lavest i Sverige, mens Danmark havde de næstlaveste priser målt både med svenske og de enkelte landes forbrugsvægte, jf. figur 4.

Figur 4: Indeks for priser på lægemidler med generisk konkurrence

Kilde: [Internationell prisjämförelse 2023 \(TLV\)](#)

Fakta om hvordan prisen på medicin fastsættes

14 dages licitationer og skarp generisk konkurrence

Det er ikke apotekerne, der fastsætter prisen. Det gør leverandørerne af medicin, der kæmper om at være billigst ved en slags licitation, som Lægemiddelstyrelsen afholder hver 14. dag.

Apotekerne tilbyder kunderne den billigste variant af et lægemiddel. Over 21 millioner gange om året skifter apotekerne lægens dyrere ordinerede lægemiddel ud med en billigere generisk variant. Derfor vinder den billigste leverandør næsten hele markedet i 14 dage. Det giver meget skarp konkurrence og Europas laveste priser på lægemidler udsat for generisk konkurrence. Danmark har en af Europas mest frie og skarpe priskonkurrencer på apoteksforbeholdt medicin. Tre fjerdedele af den mængde receptmedicin, danskerne får udleveret på apotekerne, er den billige kopimedicin.

Patentbeskyttet medicin

Aftaler mellem staten, regionerne og industrien lægger loft over priserne på patentmedicinen. Patentet gør det nemlig reelt ikke muligt at opnå samme effektive priskonkurrence (bortset fra evt. parallelimport af samme producents lægemidler fra andre EU-lande). Prisen på patentbeskyttet medicin ligger lidt over gennemsnittet for resten af Europa.

Apoteksavance

Oven i apotekernes indkøbspris skal apotekerne lægge en fast lav avance, der forhandles mellem Sundhedsministeriet og Danmarks Apotekerforening. De lave indkøbspriser kommer dermed medicinbrugerne til gode i form af lave priser. Det enkelte apotek får en fast avance på 14 kroner og 96 øre per pakning receptmedicin, uanset om medicinen koster 50 kroner eller 1.000 kroner. Derudover beregnes en avance som en lille procentdel af lægemidlets pris. Denne procentvise avance modsvarer på marginalen af tilsvarende procentvise afgifter til det offentlige og til omfordeling, der sikrer apoteker og apoteksfilialer i yderområder, og til at sikre vagtåbne apoteker mv. Derfor tjener apotekerne ikke mere på at udlevere dyr medicin end billig medicin. Prisen er den samme på alle apoteker i hele landet. Reguleringen sikrer, at det ikke er dyrere at blive syg på landet end i de større byer. Når apotekerne sælger liberaliseret medicin, vitaminer, hudpleje og plastre, nedsætter de prisen på apoteksforbeholdt medicin. Nedsættelse af apoteksavancen har især bidraget til prisfaldet på apoteksmedicin siden 2015.